

**การศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2
A Study of Problems in Academic Administration of Schools under
Nakhon Ratchasima Educational Service Area Office 2**

พรทิพย์ นิกอูนจิตร

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 และเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ที่มีสภาพทั่วไปของโรงเรียนต่างกัน ขอบเขตเนื้อหาประกอบด้วย ปัญหาการบริหารงานวิชาการทั้ง 8 ด้าน ได้แก่ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การวัดประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน 4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) การพัฒนาสื่อวัตกรรมการศึกษา 6) การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ 7) การนิเทศภายในสถานศึกษา 8) การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อเก็บรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวนโรงเรียน 123 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูวิชาการ รวม 246 คน วิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป เพื่อหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน F-test และทดสอบทดสอบรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffé's Method)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง
2. ผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2
 - 2.1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และด้านการนิเทศภายในสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
 - 2.2 จำแนกตามผลการประเมินคุณภาพมาตรฐานการศึกษารอบที่ 2 (สมศ.) โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน และด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ABSTRACT

The objectives of this research were 1) to study the problems of academic administration of the schools under Nakhon Ratchasima Educational Service Area Office 2 and 2) to compare the academic administration of the schools under Nakhon Ratchasima Educational Service Area Office 2. By general levels, with different condition. Content consisted of 8 aspects about problems academic administration, such as, 1) the curriculum development 2) the learning process development 3) the assessment and credit transfer 4)

the education research 5) the teaching media development, the innovative and educational technology 6) the knowledge source development 7) the teaching observation and 8) the educational quality assurance development. The questionnaire created by the IOC is 1.00 and the reliability of 0.99. The samples of study were 123 schools, who are 246 administrator and teachers. The data were analyzed by using frequency, Percentage, Mean, standard deviation, F-test and Scheffé's Method if F-value were significant.

1. The academic administration of schools under Nakhon Ratchasima Educational Service Area Office 2. The level of problems were in the medium level both as the whole and by each aspect.

2. Compare the academic administration of the schools under Nakhon Ratchasima Educational Service Area Office 2.

2.1 Classified by their school sizes were overall were not different, when curriculum development and the teaching observation were different is statistically significant at the 0.05 level.

2.2 Classified by the education quality evaluation round 2. When the assessment and credit transfer, the education research and the teaching media development, the innovative and educational technology were different is statistically significant at the 0.05 level.

1. บทนำ

การศึกษาเป็นรากฐานสำคัญในการสร้างสรรค์ สร้างความเจริญก้าวหน้า ตลอดจนช่วยในการแก้ปัญหาในสังคมได้ นอกจากนี้การศึกษายังเป็นกระบวนการที่มุ่งพัฒนาคน ให้เกิดความสมดุลทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา จิตใจ และสังคม เพื่อให้คนไทยมีคุณลักษณะมองกว้าง คิดไกล ใฝ่ดี มีความรู้ความสามารถ และทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิตในยุคโลกาภิวัตน์ได้ (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา, 2545 : 5-6) ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในมาตรา 4 บัญญัติให้การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมโดยการถ่ายทอด ความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ขึ้นเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และมาตรา 6 บัญญัติว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546 : 2) และตรงตามวิสัยทัศน์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่สมดุลทั้งร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทย และพลเมืองโลก ยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ไทยเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษา การประกอบอาชีพ และการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองให้เต็มศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552 : 4)

สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2545 : 12-18) ได้เสนอแนวทางการบริหารและการจัดการในเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา ออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป ซึ่งงานบริหารทั้ง 4 ด้านดังกล่าว ถือว่าครอบคลุมภารกิจในการจัดการศึกษาของเขตพื้นที่ และสถานศึกษา จากแนวทางที่สำนักงานปฏิรูปการศึกษาได้กำหนดไว้ และจากภาระหน้าที่หลักของสถานศึกษาจะ

เห็นว่า งานวิชาการเป็นหลักของการบริหารสถานศึกษาไม่ว่าจะเป็นสถานศึกษาประเภทใด มาตรฐาน และคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากงานวิชาการเป็นสำคัญ เนื่องจากการบริหารงานวิชาการเกี่ยวข้องกับ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ รวมไปถึงการพัฒนาวิชาชีพครู งานเหล่านี้ถือเป็นขอบข่ายภารกิจที่สำคัญยิ่งของสถานศึกษา คุณภาพการศึกษาและคุณภาพผู้เรียนจะเป็นอย่างไรก็ขึ้นอยู่กับผลสัมฤทธิ์ทางด้านวิชาการเป็นสำคัญ

ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ในฐานะที่เป็นหน่วยงานที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา ตามมาตรา 38 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ดังกล่าว และมาตรา 37 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 แล้วยังมีอำนาจหน้าที่ในการบริหารจัดการศึกษาและพัฒนาสาระของหลักสูตรการศึกษา ให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การพัฒนางานด้านวิชาการและจัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาร่วมกับสถานศึกษา รับผิดชอบในการพิจารณาแบ่งส่วนราชการภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา รวมถึงปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนดจากผลการดำเนินงานที่ผ่านมาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2 พบว่า ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่ำกว่าระดับประเทศทุกกลุ่มสาระ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2, 2557) ซึ่งผลสัมฤทธิ์ดังกล่าวอาจเป็นตัวชี้วัดปัญหาของการบริหารงานวิชาการ นับว่าเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ไม่สอดคล้องกับปัจจัยและงบประมาณที่ใช้สนับสนุนในการจัดการศึกษา ซึ่งเป็นข้อมูลหนึ่งที่แสดงให้เห็นถึงผลกระทบจากปัญหานานการบริหารงานวิชาการที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา

จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าความสามารถในการบริหารงานวิชาการมีปัญหาต้องได้รับการแก้ไขปรับปรุงและพัฒนา ให้การบริหารงานวิชาการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2 มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังนั้น จึงทำให้ผู้วิจัยศึกษาปัญหาการบริหารตามขอบข่ายการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2 โดยจำแนกตามสภาพทั่วไปของโรงเรียน ทั้งนี้ ผลจากการทำวิจัยจะได้ทราบถึงปัญหาเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2 ให้พัฒนาดียิ่งขึ้นต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาระดับปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2

2.1.1 เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2 ที่มีสภาพทั่วไปของโรงเรียนต่างกัน

3. วิธีการดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2 ในปีการศึกษา 2557 ทั้งหมดจำนวน 176 โรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 123 โรงเรียน โดยมี ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 123 คน และครูวิชาการ จำนวน 123 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 246 คน โดยคำนวณหาโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างกระจายตามสัดส่วนขนาดของโรงเรียน โดยสุ่มตามระดับชั้น (Stratified) และเลือกแบบเจาะจง

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สอบถามโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2 มีค่า IOC เท่ากับ 1.00 แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของโรงเรียน ประกอบไปด้วย ตำแหน่งหน้าที่ผู้ให้ข้อมูล ขนาดของสถานศึกษา และผลการประเมินคุณภาพมาตรฐานการศึกษารอบที่ 2 (สมศ.) เป็นแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2 ทั้ง 8 ด้าน ดังนี้ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การพัฒนา กระบวนการเรียนรู้ 3) การวัดประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน 4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 6) การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ 7) การนิเทศภายใน สถานศึกษา 8) การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตรา ส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้เวลาตั้งแต่วันที่ 21 พฤศจิกายน 2557 ถึงวันที่ 31 มีนาคม 2558 เป็นระยะเวลา 5 เดือน ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามด้วยตนเอง ตามวิธีการและขั้นตอนดังนี้

3.3.1 ติดต่อขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล เพื่อขออนุญาตสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2 จัดส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนที่อยู่ในกลุ่มตัวอย่าง

3.3.2 ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัยจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล พร้อมแบบสอบถามไปยังโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2 โดยส่งเอกสาร ทางไปรษณีย์และด้วยตนเอง

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เมื่อผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนครบตามกำหนดและทำการตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ ลงรหัสแบบสอบถามแล้ว จะนำไปสู่การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยแบ่ง การวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

3.4.1 วิเคราะห์ข้อมูลสภาพทั่วไปของโรงเรียน โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และหาร้อยละ (Percentage)

3.4.2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2 การศึกษาระดับปัญหาการบริหารงานวิชาการ วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยมีเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย แล้วนำมาแปลความหมายของข้อมูลโดยกำหนดเกณฑ์การวิเคราะห์โดยใช้เกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554 : 100)

3.4.3. วิเคราะห์เปรียบเทียบขนาดสถานศึกษาที่ปฏิบัติงาน และผลการประเมินคุณภาพมาตรฐานการศึกษา รอบที่ 2 (สมศ.) ต่างกันโดยใช้สถิติ F-test และทดสอบรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffé's Method)

3.4.4 วิเคราะห์แบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะ ในการแก้ปัญหาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2 วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยการวิเคราะห์อ่านคำตอบแล้วพิจารณากำหนดประเด็นขึ้น หลังจากนั้นนำเอาคำตอบของทุกคนมาพิจารณาจัดเข้าประเด็นแล้วแจกแจงความถี่เสนอข้อมูลในรูปความเรียง

4. ผลการวิจัยและอภิปรายผล

4.1 ผลการวิจัย

4.1.1 จากการตอบแบบสอบถามของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2 เป็นกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ขนาดโรงเรียน และผลการประเมินคุณภาพมาตรฐานการศึกษา รอบที่ 2 (สมศ.) ผู้ให้ข้อมูลปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 50 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 40.65 และผลการประเมินคุณภาพมาตรฐานการศึกษารอบที่ 2 (สมศ.2) อยู่ในระดับดี จำนวน 91 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 73.98

4.1.2 ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาโดยเรียงจากค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การนิเทศภายในสถานศึกษา การวัดประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน และการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ตามลำดับ โดยมีรายละเอียดแต่ละด้าน ดังนี้

4.1.2.1 ปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับปานกลาง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยใน 3 อันดับแรก คือ การจัดประเมินหลักสูตร การดำเนินการในการจัดระบบประเมินเป็นระยะๆ เพื่อใช้ในการปรับปรุงพัฒนา รองลงมา คือ การนำหลักสูตรไปใช้กับผู้เรียนและสภาพท้องถิ่น การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การดำเนินการให้ครูเป็นผู้กำหนดและนำหลักสูตรไปใช้ประเมินผล และปรับปรุงการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน และการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การวิเคราะห์สาระการเรียนรู้จากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4.1.2.2 ปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับปานกลาง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยใน 3 อันดับแรก คือ การจัดการเรียนรู้การฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ การเรียนรู้จากประสบการณ์จริง รองลงมา คือ จัดการเรียนการสอนโดยการส่งเสริมให้ชุมชน ท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมเป็นกระบวนการ และการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนและการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน ตามลำดับ

4.1.2.3 ปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการวัดประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับปานกลาง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยใน 3 อันดับแรก คือ การจัดระบบเอกสารการวัดและประเมินผล

อย่างเป็นระบบ รองลงมาคือ การนำผลจากการวัดและประเมินผลมาใช้ในการปรับปรุง พัฒนาการจัดการเรียนการสอน และการใช้วิธีการที่หลากหลายในการวัดและประเมินผล ตามลำดับ

4.1.2.4 ปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับปานกลาง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยใน 3 อันดับแรก คือ การวิจัยพัฒนาคุณภาพการศึกษา การส่งเสริมให้ครูเผยแพร่ผลงานการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง รองลงมา คือ การวิจัยพัฒนาคุณภาพการศึกษา การวิเคราะห์และวิจัยพัฒนาการบริหารคุณภาพงานวิชาการ และข้อ 3 การวิจัยพัฒนาคุณภาพการศึกษา การประสานความร่วมมือในการศึกษาวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบ การวิจัยพัฒนาคุณภาพการศึกษา การส่งเสริมให้ครูได้รับการพัฒนาตนเองในด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ตามลำดับ

4.1.2.5 ปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับปานกลาง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยใน 3 อันดับแรก คือ การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี การกระตุ้นและส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อและนวัตกรรมอย่างเป็นระบบ รองลงมา คือ การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ทันสมัยในการจัดการเรียนรู้ และการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีที่หลากหลาย การประเมินผล การพัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง การพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี การประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ตามลำดับ

4.1.2.6 ปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับปานกลาง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยใน 3 อันดับแรก คือ ข้อการจัดทำและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในมีความต่อเนื่อง รองลงมา คือ การประสานงานให้มีการใช้แหล่งเรียนรู้ร่วมกับชุมชน ท้องถิ่นและสถาบันอื่น และการจัดกระบวนการเรียนรู้กับแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น ตามลำดับ

4.1.2.7 ปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับปานกลาง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยใน 3 อันดับแรก คือ การพัฒนาระบบและกระบวนการนิเทศมีความต่อเนื่อง รองลงมา คือ รูปแบบการนิเทศงานการเรียนการสอนกับสภาพสถานศึกษา การประเมินระบบนิเทศมีความต่อเนื่อง และความชัดเจนในการวางแผนการนิเทศงานวิชาการตามลำดับ

4.1.2.8 ปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายข้อ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยใน 3 อันดับแรก คือ การดำเนินงานตามแผนการจัดการศึกษากับระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา รองลงมา คือ การจัดระบบสารสนเทศในการประกันคุณภาพภายใน และการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพมาตรฐานการศึกษา ตามลำดับ

4.1.3 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 โดยจำแนกตามขนาดโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน มีปัญหาการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และด้านงานนิเทศภายในสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.1.4 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 โดยจำแนกตามผลการประเมินคุณภาพมาตรฐานการศึกษารอบที่ 2 (สมศ.) มีปัญหาการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการวัดประเมินผล

และเทียบโอนผลการเรียน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.2 อภิปรายผลการวิจัย

4.2.1 ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะงานวิชาการเป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นสถานศึกษาประเภทใด มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษา จะพิจารณาได้จากงานวิชาการเป็นสำคัญ ดังนั้น โรงเรียนจึงมีการพัฒนาตนเองเพื่อให้โรงเรียนสามารถขับเคลื่อนต่อไปได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปิยนุช ทองพรม (2550) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในเขตอำเภอหนองใหญ่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการโดยรวมและรายด้านมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ สุปรานี ชินโน (2556) ที่ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมและรายด้านมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

4.2.2 ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2 โดยจำแนกตามขนาดโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน มีปัญหาการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พรณี หมั่นพิทักษ์ (2554) ที่ได้ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อสภาพปัจจุบัน ปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงานโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยโรงเรียนขนาดเล็กมีระดับปัญหามากกว่าโรงเรียนขนาดกลาง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อนุยา อินทร์มั่ง (2551) ที่ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร และเพื่อเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษาในสำนักงานเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ที่มีขนาดต่างกัน มีสภาพและปัญหาการบริหารวิชาการที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ สุเมธ พรหมสีดา (2552) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนที่ถ่ายโอนมาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนที่ถ่ายโอนมาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่าในภาพรวมแตกต่างกัน โดยโรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหา มากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ ตามลำดับ

4.2.3 ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2 โดยจำแนกตามผลการประเมินคุณภาพมาตรฐานการศึกษารอบที่ 2 (สมศ.) มีปัญหาการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการวัดประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และด้านการพัฒนาสื่อ

นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะโรงเรียนที่มีผลการประเมินคุณภาพมาตรฐานการศึกษารอบที่ 2 (สมศ.) ที่มีผลการประเมินระดับพอใช้และปรับปรุง อาจขาดการวัดประเมินผลที่หลากหลาย ขาดการส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน และขาดสื่อเทคโนโลยีทันสมัย จึงทำให้ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน

5. ข้อเสนอแนะ

5.1 ข้อเสนอแนะที่ได้จากการนำวิจัยไปใช้

5.1.1 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ควรส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างจริงจัง จัดสรรงบประมาณ สนับสนุนทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง มีการติดตาม ปรับปรุง เผยแพร่ผลงาน และจัดประกวดงานวิจัย

5.1.2 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ควรพัฒนาสื่อที่ทันสมัยและตรงต่อความต้องการของผู้เรียน ฝึกทักษะการใช้สื่อเทคโนโลยี นวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน

5.1.3 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ควรจัดสรรงบประมาณในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดทำสื่อการเรียนการสอน และครูควรจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายตามความถนัดของผู้เรียน

5.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

5.2.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2

5.2.2 ควรมีการศึกษาการบริหารงบประมาณเพื่อพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2

รายการอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546ข). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)

พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

_____. (2552). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

บุญชม ศรีสะอาด. (2554). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สุวีริยาสาส์น.

ปิยนุช ทองพรม. (2550). ปัญหาและแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในเขตอำเภอหนองใหญ่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

พรณี หมั่นพิทักษ์. (2554). สภาพปัจจุบันปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). นครราชสีมา : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.

สุปราณี ชินโน. (2556). การศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). นครราชสีมา : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.

สุเมธ พรหมสีดา. (2552). **ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนที่ถ่ายโอนมาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2. (2557). **แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2557 ครั้งที่ 1**. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2.

สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. (2545). **แนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ : บริษัทพิมพ์ดี จำกัด

อนูยา อินทร์มั่ง. (2551). **สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.